

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Cdo/138/2022                  |
| Identifikačné číslo spisu: | 2117220049                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 30.09.2022                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Jozef Kolcun             |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2022:2117220049.1 |

## ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jozefa Kolcuna, PhD. a členiek senátu JUDr. Jany Bajánkovej a JUDr. Jany Haluškovcej, v spore žalobkyne S. H., bytom I. XXXX/X, T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Eva Koleničová, s.r.o., so sídlom Dolné Dubové 249, IČO: 53 598 806, v mene ktorej koná JUDr. Eva Koleničová, konateľka a advokátka, proti žalovanému N. X., bytom Š. P. XXXX/XX, T., zastúpenému JUDr. Tiborom Sanákom, advokátom v Trnave, Nám. SNP 2, o zdržanie sa výkonu záložného práva, vedenom na Okresnom súde Trnava pod sp. zn. 29C/31/2017, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Trnave z 25. mája 2020 sp. zn. 23Co/166/2019, takto

### rozhodol:

Dovolanie z a m i e t a.

Žalobkyni priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalovanému v plnom rozsahu.

### Odôvodnenie

1. Okresný súd Trnava (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 27. marca 2019 č. k. 29C/31/2017-252 uložil žalovanému povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou, predmetom ktorej sú nehnuteľnosti - pozemok registra „C“ s parcelným číslom XXXX/X o výmere 341 m<sup>2</sup>, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, na pozemku registra „C“ s parcelným číslom XXXX/X o výmere 158 m<sup>2</sup>, druh pozemku záhrady a na stavbe rodinného domu so súpisným číslom XXXX postavenom na pozemku registra „C“ s parcelným číslom XXXX/X o výmere 341 m<sup>2</sup>, druh pozemku zastavané plochy a nádvoria, všetky zapísané na LV č. XXX, evidovaného Okresným úradom Trnava, odbor katastrálny, okres T., obec T. (výrok I.), vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.), vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania (výrok III.). V odôvodnení uviedol, že základnými otázkami v konaní, ktoré boli aj predmetom dokazovania bolo, či záložné právo existuje a ak áno, či záložné právo možno vykonať. V danom prípade mal za nesporné, že záložné právo zriadené na nehnuteľnostiach špecifikovaných vo výrokovej časti tohto rozsudku v prospech žalovaného existuje, ktorú skutočnosť jednoznačne potvrdzuje rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 13C/276/2013-527 zo 4. októbra 2016 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 23Co/495/2016-597 z 22. mája 2017, ktorým bola žaloba žalobkyne o určenie, že záložné právo v prospech žalovaného neexistuje, zamietnutá. Osobitnú

pozornosť venoval okolnosti, že majetok dotknutý záložným právom je nehnuteľnosť určená na bývanie žalobkyne a jej rodiny, keď v rodinnom dome býva žalobkyňa s dvoma maloletými deťmi, manželom, bratom a matkou vo vysokom veku života, v celkovom počte štyria dospelí ľudia a dve deti, ktorá skutočnosť nebola medzi stranami sporu sporná. Právo na obydlie totiž v práve Únie predstavuje základné právo zaručené Chartou základných práv, ktoré vnútroštátny súd musí zohľadniť pri vykonávaní smernice 93/13. Nie je nevyhnutné v demokratickej spoločnosti, aby sa výkon záložného práva vykonal mimosúdne - dobrovoľnou dražbou (na porovnanie - v prípade ochrany obydlia - prípad Stanková c/a Slovenska republika). Právo na ochranu domova je všeobecne pre každého zaručené aj článkom 17 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, podľa ktorého nikto nesmie byť vystavený svojvoľnému zasahovaniu do súkromného života, do rodiny, domova alebo korešpondencie, ani útokom na svoju česť a povesť. Právo na primerané obydlie (byt, domov) zaručuje článok 11 Medzinárodného paktu o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach. Napokon je právo na ochranu domova zaručené aj článkom 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že žaloba bola podaná dôvodne len z časti, keď záložné právo žalovaného vzniklo na zmluvnom základe v súlade so zákonom a povinnosťou žalobkyne je plniť si zmluvné povinnosti tak, aby k výkonu záložného práva neprišlo, v opačnom prípade je potom žalobkyňa povinná výkon záložného práva strpieť, teda žalovanému záložné právo patrí, a v prípade neuhrádzania si zmluvných záväzkov zo strany žalobkyne je pochopiteľne výkon záložného práva možný a v zásade sa aj realizuje, avšak so zreteľom na oprávnené záujmy nielen záložného veriteľa (žalovaného), ale aj záložcu (žalobkyne), zvlášť v situácii, keď ide o obydlie viacčlennej rodiny (6 ľudí). Z dôvodu hospodárnosti konania nevykonával dokazovanie navrhované žalobkyňou, a to zabezpečenie nahrávky z pojednávania o výsluchu žalovaného v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 13C/276/2013 z 29. júla 2014, nakoľko toto bolo pre rozhodnutie súdu vo veci právne irelevantné, keď jednak vo veci sp. zn. 13C/276/2013 bolo právoplatne rozhodnuté, na strane druhej vyjadrenie žalovaného v tomto konaní, že o záložné právo prioritne nemal a nemá záujem ešte neznamená, že k výkonu záložného práva nepristúpi. Rovnako nevykonával žalobkyňou navrhnutý výsluch strán, ako aj výsluch svedkov S. H., C. X., A. J., A. S. a O. H., a to jednak z dôvodu, že žalobkyňa neuviedla, k čomu by mali títo vypovedať a jednak z dôvodu, že ani žalobkyňa, ani právna zástupkyňa žalobkyne sa na pojednávanie nedostavili. Naviac vykonanie týchto navrhnutých dôkazov by bolo nevhodné, keď menovaní už vypovedali v konaní sp. zn. 13C/276/2013 o určení, že záložné právo v prospech žalovaného neexistuje, pričom súd je toho názoru, že navrhovaní svedkovia by sa nevedeli relevantne vyjadriť k otázke prípadného zdržania sa výkonu záložného práva. K námietke žalovaného, že v prejednávanej veci ide o nerozlučné spoločenstvo, a teda na strane žalobcu by mali vystupovať všetci podieloví spoluvlastníci, uviedol, že v danom prípade nie je nevyhnutné, aby v konaní na strane žalobcu vystupovali všetci podieloví spoluvlastníci, keďže aj len jeden zo spoluvlastníkov by mal mať možnosť domáhať sa zdržania sa výkonu záložného práva, na dôvazok, keď žalobkyňa je väčšinou vlastníčkou predmetných nehnuteľností. Čo sa týka námietky žalovaného, že v predmetnom konaní sa jedná o prekážku právoplatne rozhodnutej veci (res iudicata) s poukazom na konanie vedené na tunajšom súde pod sp. zn. 13C/276/2013, v tomto prípade sa stotožnil s vyjadrením žalobkyne, podľa ktorej ide o dve právne veci, kde vo veci určenia neexistencie záložného práva bolo rozhodnuté, avšak žalobkyňa sa v tomto konaní nedomáhala neexistencie záložného práva, ale uloženia povinnosti žalovanému zdržať sa výkonu tohto záložného práva. Súd teda s ohľadom na vyššie uvedené konštatuje, že vyhovel žalobe v časti o zdržanie sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou tak, ako je uvedené vo výrokovej časti I. tohto rozsudku, nie však zdržania sa výkonu záložného práva ako takého, nakoľko zdržanie sa výkonu záložného práva nemôže byť bezlimitné, pričom žalobkyňa požadovala okrem zdržania sa výkonu záložného práva dobrovoľnou dražbou aj zdržanie sa výkonu záložného práva aj mimo dobrovoľnej dražby, čo však nijako nešpecifikovala. Preto žalobu v tejto prevyšujúcej časti vo výroku II. tohto rozsudku zamietol. O trovách konania rozhodol podľa § 255 v spojení s § 262 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), keď žalobe žalobkyne vyhovel len z časti, vo zvyšku žalobu zamietol, preto žiadnej zo strán náhradu trov konania nepriznal, keď strany sporu mali úspech vo veci len čiastočný.

2. Krajský súd v Trnave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovaného rozsudkom z 25. mája 2020 sp. zn. 23Co/166/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.) a žalobkyni priznal voči žalovanému náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu s tým, že o výške náhrady trov

odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (výrok II.). V odôvodnení uviedol, že predmetom odvolacieho konania s prihliadnutím na odvolacie argumenty žalovaného, bolo posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol správne, ak žalovanému uložil povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby k nehnuteľnostiam, špecifikovaným v žalobe. Uviedol, že súd môže priznať žalobcovi menej práv ako sa domáha žalobou, a vo zvyšnej časti, v takom prípade žalobu zamietne, čo sa aj stalo v prejednávanej veci, keď súd nepriznal žalobkyni právo, aby sa záložné právo nerealizovalo vôbec (vo všeobecnosti), ale len formou dobrovoľnej dražby a v odôvodnení poukázal na to, že žalovaný môže realizovať záložné právo aj inými spôsobmi v súlade s právnymi predpismi. Nemôže ísť o porušenie § 216 ods. 1, 2 CSP ako to tvrdí žalovaný, pretože súd neprekročil žalobný návrh žalobkyne a nepriznal jej viac práv ako vyplývalo zo žaloby, ale naopak menej, čo prípustné je. Zdôraznil, že súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie v podstate dôležitou skutočnosťou, že rodina žalobkyne, jej manžel, dve maloleté deti, brat žalobkyne a matka žalobkyne (štyria dospelí a dve maloleté deti) v nehnuteľnosti, ktoré žalovaný mienil predat' formou dobrovoľnej dražby, čím by realizoval výkon záložného práva, býva, a tým by žalobkyňa a jej rodinní príslušníci prišli o svoje obydlie. Poukázal na rôzne rozhodnutia vyšších českých a slovenských súdnych autorít, ktoré takéto konanie záložného veriteľa definujú ako konanie v rozpore s dobrými mravmi, ktoré musí ustúpiť ekonomickým záujmom a právam veriteľa. V rozhodnutiach je v podobných prípadoch (strata obydlija) ustálené, že realizovaním výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby by išlo o výkon práva v rozpore s dobrými mravmi a je daný dôvod na obmedzenie výkonu práva záložného veriteľa formou dobrovoľnej dražby, ktoré nepodlieha žiadnej súdnej kontrole v súvislosti s výškou zabezpečenej pohľadávky veriteľa, t. j. absentuje súdna kontrola dôvodnosti, oprávnenosti a najmä primeranosti výkonu záložného práva. Nestotožnil sa s názorom vyjadreným súdom prvej inštancie v tom smere, že pre prejednávanú vec nebolo dôležité, za akú odplatu banka postúpila pohľadávku na žalovaného, kto uhradil odplatu za postúpenie, nakoľko manželia J. súhlasili s postúpením pohľadávky (bod 49. odôvodnenia). Podľa prevažujúceho výkladu, výkon práva v rozpore s dobrými mravmi znamená, že sa výkon ocitá v rozpore s uznávanými pravidlami rozhodujúcej časti spoločnosti. Výkon práv má byť v zásade taký, aby bol v súlade so základnými a všeobecne rešpektovanými zásadami morálky demokratickej spoločnosti, t. j. so zásadou slušnosti, poctivosti, čestnosti, vzájomnou úctou, toleranciou, dôverou a pod. Ak sa výkon určitého práva prieči dobrým mravom, musí to byť súdom po vzájomnom konaní subjektov občiansko-právneho vzťahu zistené podľa objektívneho kritéria s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prejednávanej veci, vrátane doby, miesta, konania, ako i postavenia subjektov. Nemožno pochybovať o správnosti záveru súdu prvej inštancie, že realizáciou záložného práva žalovaného formou dobrovoľnej dražby, predajom nehnuteľnosti (zálohu) by žalobkyňa aj jej ďalší piati rodinní príslušníci prišli o obydlie, preto výkon práva žalovaného je v rozpore s dobrými mravmi. Podľa názoru odvolacieho súdu aj s prihliadnutím k vyššie uvedeným nesporným skutočnostiam, za akých žalovaný záložné právo nadobudol, má konanie žalovaného v rozpore s dobrými mravmi väčšiu intenzitu. Žalovaný získal záložné právo k nehnuteľnostiam patriacim jeho rodinným príslušníkom (svokrovcom) potom, ako nadobudol na základe zmluvy o postúpení pohľadávky, pohľadávku patriacu pôvodne banke, jednak voči dlžníkovi K. Š. a ručiteľom a zároveň záložcom, svojim svokrovcom za odplatu 50.000,- SK (s veľkou pravdepodobnosťou získanou od svokrovcov a rodinných príslušníkov). Žalovaný teda nebol veriteľom v tom smere, že by požičiaval peniaze dlžníkovi a ocitol sa v situácii, že by vlastné finančné prostriedky nezískal späť od dlžníka a navyše by mu bolo bránené získať poskytnutú finančnú hotovosť výkonom záložného práva, t. j. nedošlo k situácii, že by utrpel majetkovú ujmu. Z uvedeného dôvodu sú preto neaplikovateľné rozhodnutia a právne názory, na ktoré žalovaný poukazuje vo svojom odvolaní. V prípadoch prezentovaných žalovaným boli veritelia poškodení tým, že od dlžníkov nezískali požičané finančné prostriedky a navyše bolo obmedzené ich právo realizovať zaplatenie dlhu výkonom záložného práva a konštatujú, že ochrana nepoctivého dlžníka je neprimeraná, až absolútna, na úkor veriteľa. Prejednávaná vec je však rozdielna, pretože žalovaný žiadnu ujmu neutrpel (ak, tak maximálne prišiel o 50.000,- SK). Rodičia žalobkyne sa spoliehali na to, že ich vlastný zať si nebude uplatňovať svoje práva na ich úkor (čo vyplynulo hlavne z vykonaného dokazovania vo veci sp. zn. 13C/276/2013). Podľa názoru odvolacieho súdu nie je v súlade s princípom slušnosti, tolerancie, poctivosti a úcty, ak si za vyššie opísaných skutočností žalovaný uplatňuje výkon záložného práva predajom nehnuteľnosti, v ktorej jeho rodinní príslušníci bývajú, ani s prihliadnutím k tvrdenému faktum žalovaného, že žalobkyňa sa

podľa jeho názoru nespráva slušne k nemu. Aj keď sú vzájomné rodinné vzťahy medzi stranami sporu narušené, bolo dôvodným obmedziť výkon práva realizovať dobrovoľnú dražbu žalovaného, pretože intenzita jeho konania v rozpore s dobrými mravmi je podstatne vyššia, ako prípadné verbálne útoky žalobkyne. Neobstojí preto právny názor žalovaného, že súd poskytol žalobkyni absolútnu ochranu. Žalovanému právne predpisy poskytujú dostatok ochrany jeho práv takým spôsobom, aby neprimerane nezasahovali do práv žalobkyne. Výrok o trovách konania odôvodnil § 255 ods. 1 CSP a § 396 ods. 1 CSP.

3. Proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzoval z § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP.

3.1 K dovolaciemu dôvodu podľa § 420 písm. f/ CSP uviedol, že spočíva v tom, že miera svojvôle, s ktorou odvolací súd ako aj súd prvej inštancie pristupovali k hodnoteniu dôkazov a ostatných relevantných skutočností, prekračuje podľa jeho názoru mieru prípustnú zákonom. Takýto nesprávny postup súdov je naplnený predovšetkým tým, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd nevykonali všetky navrhnuté a potrebné dôkazy pre riadne zistenie veci a zároveň súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd pri hodnotení dôkazov a skutkových okolností veci postupovali svojvoľne; najmä tak nesprávne posúdili právny vzťah žalobkyne k predmetnej nehnuteľnosti, t. j. k predmetu zálohu. Súd nižších inštancií nepostupovali správne, pokiaľ nevykonali navrhnuté dôkazy svedkov (porovnaj bod 50. odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Dovolateľ je toho názoru, že výsluchom svedkov by súd mohol zistiť mieru pravdivosti tvrdenia žalobkyne o užívaní predmetnej nehnuteľnosti (t. j. predmet zálohu) pre účely jej vlastného bývania, ako aj bývania jej rodiny. Popri nedostatočnom dokazovaní pochybili súdy aj v procese hodnotenia zabezpečených dôkazov a relevantných skutočností. Ako už uviedol vyššie, pochybenie súdov v procese dokazovania a hodnotenia dôkazov spočíva predovšetkým v tom, že súdy nevykonali všetky potrebné dôkazy pre účely riadneho objasnenia a posúdenia veci (najmä spomenuté výsluchy svedkov alebo obhliadku predmetnej nehnuteľnosti - zálohu) a zároveň súdy hodnotili svojvoľne a neobjektívne vykonané dôkazy a relevantné skutočnosti. Spomenutá svojvôľa súdov a nízka miera objektivity pri hodnotení dôkazov a relevantných skutočností sa preukazuje najmä v tom, že súdy sa stotožnili s neoverenými tvrdeniami žalobkyne ohľadne užívania predmetnej nehnuteľnosti na jej bývanie a zároveň, že tieto kľúčové argumenty riadnym spôsobom nepreverili. Podľa zistení dovolateľa predmetná nehnuteľnosť nie je zo strany žalobkyne využívaná na bývanie. Tento argument žalobkyne považuje za účelový a nepravdivý. I v prípade, že by žalobkyňa užívala predmetnú nehnuteľnosť na bývanie, nemôže byť táto skutočnosť nosným argumentom vedúcim súd k tomu, aby vyhovel predmetnej žalobe. Žalobkyňa je slobodná vo voľbe konkrétnej nehnuteľnosti, ktorú bude užívať ako svoje obydlie. Ak by sa rozhodla bývať v nehnuteľnosti, ktorá je predmetom záložného práva, tak je to jej slobodné rozhodnutie, za ktoré si musí niesť zodpovednosť. Pokiaľ finančná situácia neumožňuje žalobkyni užívanie predmetnej nehnuteľnosti za súčasného plnenia ostatných záväzkov, je potrebné, aby si našla bývanie, ktoré bude zodpovedať jej finančným možnostiam. Súd nesprávnym (vadným) procesným postupom znemožnili žalovanému, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to predovšetkým, že žalovaný nemal možnosť preukázať, že žalobkyňa neužíva predmetnú nehnuteľnosť ako svoje obydlie.

3.2 K dovolaciemu dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP uviedol, že v prejednávanom spore jednak neexistujú predpoklady na modifikáciu petitu žaloby, a zároveň vo výsledku súd prvého stupňa rozhodol spôsobom, ktorým došlo k podstatnej zmene žaloby. Žalovaný vníma spôsob rozhodnutia súdu prvého stupňa spolu s rozhodnutím odvolacieho súdu ako snahu vyjsť v ústrety žalobkyni a v maximálnej miere ju chrániť pred záložným veriteľom. Nesprávnosť napadnutého rozsudku i nesprávnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa vidí aj v tom, že súdy neurčili lehotu alebo iné podmienky, v rámci ktorých bude žalovaný povinný sa zdržať výkonu záložného práva. V celom rozsahu namieta argumentáciu súdov ohľadne oprávnenosti výkonu záložného práva zo strany žalovaného k predmetu záložného práva, resp. jeho údajný rozpor s dobrými mravmi. Právny názor odvolacieho súdu, že realizáciou záložného práva formou dobrovoľnej dražby by došlo k výkonu práva v rozpore s dobrými mravmi, nakoľko žalobkyňa by tak prišla o obydlie, nemá žiadne zákonné opodstatnenie. Takýto názor považuje len za subjektívny názor súdu. Opodstatnenosť výkonu záložného práva, formou dobrovoľnej dražby je v tomto prípade daná najmä tým, že (i) takýto výkon práva je plne v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky, (ii) žalovaná (správne malo byť uvedené žalobkyňa, pozn. dovolacieho

súdu) preukázateľne neplní svoj dlh, čím porušuje zmluvu, ako aj príslušné právne predpisy, (iii) žalobkyňa preukázateľne realizuje lživé úkony, útočí na žalovaného a zneužíva právne postavenie vo svoj prospech, (iv) žalovaný je riadny záložný veriteľ, mal všetky zákonné a zmluvné predpoklady k tomu, aby vykonal príslušné práva, (v.) žalovaný vykonáva jemu patriace práva prostredníctvom regulovaného postupu, t. j. na základe zákona č. 572/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách. Neobstoí ani argument, že žalobkyňa užíva predmetnú nehnuteľnosť (záloh) ako obydlie. Voľba žalobkyne ohľadne nehnuteľnosti pre účely bývania je výsledkom jej slobodného rozhodnutia. Je nesporné, že žalobkyňa má vedomosť o právnom stave predmetnej nehnuteľnosti, ako aj o existencii záložného práva od jeho začiatku. Žalobkyňa je oprávnená a disponuje všetkými predpokladmi a schopnosťami, aby si našla novú nehnuteľnosť a používala ju pre účely vlastného bývania. Zároveň nie je povinná užívať pre účely vlastného bývania výhradne len predmetnú nehnuteľnosť (záloh). Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že z hľadiska súladu výkonu práva s dobrými mravmi je práve žalovaný ten, kto je poškodený výkonom práva zo strany žalobkyne, ktorý je v hrubom rozpore s dobrými mravmi. Táto skutočnosť bola doteraz zo strany súdov úplne ignorovaná. V súvislosti s problematikou ceny za postúpenie pohľadávky a jej dopad na oprávnenosť výkonu záložného práva je dovolateľ toho názoru, že ide vyslovene o účelový názor súdu, ktorý opäť nemá oporu v žiadnom právnom predpise. Vzhľadom na právnu povahu účastníkov tohto konania, nie je za žiadnych okolností možné aplikovať právne úvahy vychádzajúce z oblasti ochrany spotrebiteľa. Tieto sú vzhľadom na absenciu spotrebiteľa v danom spore absolútne nesprávne.

3.3 V kontexte uvedeného žiadal predmetné rozhodnutie odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovaného uviedla, že má za to, že dovolanie nie je dôvodné, a preto žiada dovolací súd, aby dovolanie zamietol a zároveň zaviazal žalovaného k povinnosti nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie je potrebné zamietnuť.

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

8. Dovolateľ prípustnosť dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP, v zmysle ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia

vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Tvrdený nesprávny procesný postup odvolacieho súdu má spočívať v tom, že odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie, nevykonával dovolateľom navrhnuté dôkazy pre riadne zistenie vecí, ktoré sú vymenované v bode 50. rozsudku súdu prvej inštancie. Nevykonaním týchto dôkazov malo dôjsť k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP. Preskúmaním obsahu spisu dovolací súd dospel k záveru, že daná námietka je bezpredmetná, pretože v postupe odvolacieho súdu v spojení s postupom súdu prvej inštancie, nezistil žiadne vady, ktoré by boli spôsobilé ukrátiť dovolateľa na jeho procesných právach a založiť tak dôvodnosť podaného dovolania. V tejto súvislosti dovolací súd upriamuje pozornosť predovšetkým na body 50. a 51. rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorými sa stotožnil aj odvolací súd, kde súdy náležite odôvodnili, prečo nevykonali navrhované dôkazy.

12. Dovolacia námietka týkajúca sa (prípadného) nesprávneho hodnotenia vykonaných dôkazov odvolacím súdom, ktoré bez ďalších relevantných skutočností nemožno považovať za tzv. zmätočnosťnú vadu v procesnom postupe odvolacieho súdu, nie je spôsobilá založiť prípustnosť dovolania, a to preto, že (i) hodnotenie dôkazov prislúcha zásadne len tomu súdu, ktorý ich vykonal a (ii) pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu nesprávne, ale táto skutočnosť sama osebe prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 37/1993, R 42/1993, R 125/1999) ako aj viaceré jeho rozhodnutia (napríklad sp. zn. 2Cdo/130/2011, 5Cdo/244/2011, 6Cdo/185/2011 a 7Cdo/38/2012) zastávajú názor, že ani prípadná neúplnosť, či nesprávnosť skutkových zistení a skutkových záverov nie je v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu považovaná (bez ďalšieho) za dôvod zakladajúci tzv. zmätočnosťnú vadu konania. Dovolací súd zároveň považuje za nevyhnuté poznamenať, že nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, pretože je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Prieskum skutkových zistení zo strany dovolacieho súdu spočíva iba v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018). V rámci tejto kontroly dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak tieto vady v súdnej veci nezistil.

13. Keďže konanie pred odvolacím súdom nebolo postihnuté dovolateľom namietanou vadou vyplývajúcou z § 420 písm. f) CSP, dovolací súd pristúpil k posúdeniu dovolania aj z hľadiska ďalšieho uplatneného dovolacieho dôvodu - nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom.

14. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

16. Na to, aby dovolací súd mohol pristúpiť k meritórnemu dovolaciemu prieskumu rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci, musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania zodpovedajúce niektorému zo spôsobov riešenia tej právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a tiež podmienky dovolacieho konania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v § 431 až § 435 CSP.

17. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnú (teda v žiadnom prípade nie o skutkovú otázku). Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnú otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu (vyriešenie ktorej nevedlo k záverom vyjadreným v rozhodnutí odvolacieho súdu), i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní (a to jasným, určitým a zrozumiteľným spôsobom).

18. Pokiaľ dovolateľ v dovolaní nevymedzí právnú otázku, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na domnienkach (predpokladoch) o tom, ktorú otázku mal dovolateľ na mysli; v opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo minúť zákonom určený cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky nemôže dovolací súd pristúpiť k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd; v opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný bezbrehý dovolací prieskum priečiaci sa nielen (všeobecne) novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP (pozri napr. rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 1Cdo/98/2017, 3Cdo/94/2018, 4Cdo/95/2017, 8Cdo/100/2019). Treba zdôrazniť, že úlohou dovolacieho súdu nie je vymedziť právnú otázku, pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu; zákonodarcu túto povinnosť ukladá dovolateľovi.

19. Z dovolania žalovaného dovolací súd ani výkladom nezistil, akú právnú otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, mal odvolací súd vyriešiť nesprávne. Sama polemika s právnymi závermi odvolacieho súdu zhodnými so závermi súdu prvej inštancie v bodoch 5.12, 5.13, 5.14, 5.16 až 5.21 a 6.2 dovolania žalovaného alebo prosté spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci však významovo nezodpovedá kritériám pre vymedzenie tohto dovolacieho dôvodu uvedeným v § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP.

20. Dovolací súd konštatuje, že dovolanie je v časti namietajúcej vadu zmätočnosti konania podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, ale nie je dôvodné a v časti namietajúcej nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nie je prípustné. Vzhľadom na uvedené, dovolací súd dovolanie ako celok zamietol (§ 448 CSP).

21. Žalobkyňa bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP) a vznikol jej nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania rozhodol dovolací súd podľa § 453 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia dovolacieho súdu samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.